

N:o 54.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående upplåtande af en lägenhet från förra predikantsbostället Tolånga n:r 1 och 6 i Malmöhus län; gifven Stockholms slott den 3 februari 1911.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att en i statsrådsprotokollet närmare angifven, till förra predikantsbostället $\frac{3}{4}$ mantal Tolånga n:r 1 och 6 i Tolånga socken af Malmöhus län hörande kvarnlägenhet, må enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser från egendomen upplåtas.

De till ärendet hörande handlingar jämte karta skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.*Oskar Nylander.*

Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 februari 1911.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 grefve HAMILTON,
 MALM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW,
 VON KRUSENSTIERNA.

Departementschefen, statsrådet Nylander, anförde vidare.

Vid under år 1909 förrättad uppskattning å den 14 mars 1912 arrendelediga förra predikantsbostället Tolånga n:r 1 och 6 om $\frac{3}{4}$ mantal i Tolånga socken af Malmöhus län för förnyad utarrendering af samma egendom, som lämnar öfver 600 kronor i arrende, har förslag väckts om försäljning af vissa lägenheter från egendomen.

Med anledning häraf har domänstyrelsen med underdänig skrifvelse den 1 april 1910 underställt detta ärende Eders Kungl. Maj:ts nådiga pröfning samt därvid öfverlämnat instrumentet öfver förberörda förrättning och öfriga ärendet rörande handlingar, däribland en under år 1909 i vissa afseenden kompletterad kopia af en utaf förste landtmätaren C. M. Carlqvist år 1890 upprättad karta öfver egendomen med tillhörande beskrifning.

Af handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen 0,5 mil från Sjöbo och 0,9 mil från Löfvestads järnvägsstationer samt 3,3 mil från Ystad, består af två i jordeboken särskildt upptagna hemmansnummer, hvartdera å $\frac{3}{8}$ mantal. Vid laga skifte, som år 1849 verkstälts, blefvo emellertid berörda två hemmansnummer utlagda såsom en ägolott.

Fastigheten innehåller en sammanlagd areal af 131 hektar 73,1 ar, fördelade i fem skiften, nämligen hemskiftet, två ängs- eller skogskiften, i ägobeskrifningen kallade västra ängvången och östra ängvången, en så kallad kvarnlägenhet och ett torfmosseskifte. Västra ängvången är belägen 2 kilometer, östra ängvången 3 kilometer och kvarnlägenheten 600 à 700 meter från hemskiftet.

Å egendomen finnas fem lägenheter med innehafvarna tillhöriga byggnader, däribland en stugubyggnad å hvarje lägenhet, nämligen:

å hemskiftet norra torpet, som innehafves af Per Månsson, och södra torpet, som innehafves af Anders Månsson;

kvarnlägenheten, omfattande ägofigurerna n:r 63—68 med en areal af 77,5 ar, däraf 19,8 ar tomt och åker, 47 ar äng och 10,7 ar impedimenter, hvilken lägenhet innehafves af Johan Olsson; samt

å en hvar af de bägge ängvångarna en lägenhet, af hvilka den ena innehafves af Märten Persson och den andra af Nils Göransson.

Uppskattningsmännen hafva beträffande kvarnlägenheten meddelat, att densamma med undantag af den bebyggda delen och ett obetydligt trädgårdsland, utgjordes af ganska god äng, genom hvilken ginge ett mindre vattendrag. Vid detta vattendrag funnes sedan längre tid tillbaka en lägenhetsinnehafvaren tillhörig mindre sågkvarn. Vattentillgången vore dock så ringa, att sågen, som blott hade en klinga, endast vissa tider, såsom i regel vår och höst, kunde hållas i gång med vattenkraft.

Uppskattningsmännen hafva föreslagit, att de tre här ofvan först nämnda lägenheterna måtte försäljas till respektive innehafvare; och hafva uppskattningsmännen åsatt kvarnlägenheten ett saluvärde af 1,500 kronor.

Därest försäljning af ifrågavarande lägenheter icke skulle komma till stånd, hafva uppskattningsmännen åsatt desamma arrendevärden med 160 kronor för norra torpet, 140 kronor för södra torpet och 75 kronor för kvarnlägenheten.

Beträffande de å ängskiftena befintliga två lägenheterna hafva uppskattningsmännen anfört, att desamma icke borde försäljas, bland annat

på den grund att deras belägenhet vid skogen lätt kunde förorsaka densamma ofredande.

I enlighet med uppskattningsmännens förslag har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län låtit meddela en hvar af bemälda Per Månsson, Anders Månsson och Johan Olsson sådant föreläggande, som omförmåles i 6:te punkten af nådiga skrifvelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner, men har inom föreskrifven tid allenast Olsson inkommit med af behörig borgensförbindelse åtföljdt skriftligt förklarande, att han önskade inköpa den hembjudna lägenheten med förbehåll om rätt att inbetala köpeskillingen med $\frac{1}{10}$ årligen. Där- emot hafva Per Månsson och Anders Månsson icke låtit sig afhöra. På grund häraf har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som under hand inhämtat, att Per Månsson och Anders Månsson icke vore spekulanter å ifrågavarande lägenheter, hemställt, att dessa lägenheter måtte bibehållas vid egendomen och att allenast kvarnlägenheten försåldes.

För egen del har domänstyrelsen tillstyrkt bifall till Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förslag.

Jag ber slutligen få meddela, att riksdagsmannen F. W. Thorsson med skrifvelse den 16 juli 1910 till mig öfverlämnat transumt af en till honom ankommen skrift från ofvannämnda Nils Göransson, däruti Göransson uttalat önskan att få inköpa den af Göransson, nu brukade, här förut omtalade torplägenheten. I sin skrifvelse har Thorsson an- hållit, att nämnda framställning måtte om möjligt bifallas. Med anled- ning häraf har jag låtit inhämta yttranden från Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet, vederbörande skogstjänstemän, domäninten- denten äfvensom domänstyrelsen.

Samtliga dessa myndigheter hafva afstyrkt den ifrågasatta försälj- ningen af Göranssons lägenhet, därvid domänstyrelsen särskildt hänvisat till sin förut omtalade skrifvelse den 1 april 1910.

Under åberopande af hvad sålunda i ärendet förekommit hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t tacktes i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva,

att ofvannämnda till förra predikantsbostället $\frac{3}{4}$ mantal Tolånga n:r 1 och 6 i Tolånga socken af Malmöhus län hörande kvarnlägenhet må enligt nådiga kungörelsen den 31 december 1909 angående för- ändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obe- medlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa

kronoegendomar och med iakttagande af de i nådiga brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser från egendomen upplåtas.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdde hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna nådigt befall och förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:
Curt Rothlieb.